

Sygn. akt VU 275/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku K. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania K. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 27 lutego 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy K. S. (1) prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2012 roku.

Sygn. akt VU 275/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił K. S. (1) prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Od decyzji powyższej K. S. (1) odwołał się w dniu 28 lutego 2013 roku. Wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych. Wskazał, że pracował w takich warunkach w okresie zatrudnienia od 9 grudnia 1974 roku do 31 października 1992 roku w Wytwórni (...) w R. (...) w R..

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

W dniu 27 lutego 2013 roku ZUS wydał nową decyzję obowiązującą w sprawie o odmowie prawa do emerytury, którą uchylił decyzję z dnia 31 stycznia 2013 roku.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

K. S. (1), urodzony w dniu (...), złożył w dniu 28 grudnia 2012 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-3 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. Niekwestionowany przez ZUS staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi łącznie 9 miesięcy i 23 dni. Jest to okres zatrudnienia od 9 grudnia 1974 roku do 30 września 1975 roku w Wytwórni (...) w R. na stanowisku malarza konstrukcji.

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Na dzień złożenia wniosku o emeryturę miał rozwiązany stosunek pracy.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 9 grudnia 1974 roku do 31 października 1992 roku K. S. (1) pracował w pełnym wymiarze czasu w Wytwórni (...) w R.. W świadectwie pracy wystawionym wnioskodawcy pracodawca podał, że był on zatrudniony na stanowiskach malarza konstrukcji, robotnika transportu, podsuwnicowego i oczyszczacza podsuwnicowego.

(dowód: świadectwo pracy k. 99 w aktach ZUS)

W angażach ww. pracodawca podał, że wnioskodawca pracował w okresach od 9 grudnia 1974 roku do 30 września 1975 roku na stanowisku malarza konstrukcji, od 1 października 1975 roku do 31 lipca 1981 roku na stanowisku robotnika transportowego, od 1 sierpnia 1981 roku do 30 kwietnia 1984 roku na stanowisku podsuwnicowego oraz od 1 maja 1985 roku do 31 października 1992 roku na stanowisku oczyszczacza mechanicznego-suwnicowego.

(dowód: angaże k. 29-77 w aktach ZUS, k. 11-28 w aktach sprawy)

Jako malarz wnioskodawca malował konstrukcje stalowe minią przy pomocy pędzla. Konstrukcje były malowane na hali od poziomu „0”.

(dowód: zeznania świadka K. S. (2) k. 36, 37, k. 38, zeznania wnioskodawcy k. 113, 114 w aktach sprawy)

Będąc zatrudniony na stanowisku robotnika transportowego wnioskodawca zajmował się rozładunkiem oraz transportem na linię oczyszczania mechanicznego materiałów do produkcji konstrukcji stalowych i urządzeń takich jak np. rur, ceowników, teowników, kątowników, szyn oraz blach stalowej w dużych arkuszach. Były to materiały o dużych gabarytach i dużym ciężarze i jego rozładunek, złożenie w magazynie oraz transport na linię oczyszczania mechanicznego odbywał się wyłącznie przy pomocy suwnicy obsługiwanej przez suwnicowego i podsuwnicowego. Jako robotnik transportowy na linii oczyszczania mechanicznego wnioskodawca pełnił funkcje podsuwnicowego i oczyszczacza mechanicznego. Te funkcje łączyły się ze sobą.

(dowód: zeznania świadków A. N. i K. S. (2) k. 36, 37, k. 38, zeznania wnioskodawcy k. 113, 114, opinia biegłego z zakresu (...) k. 120-130 w aktach sprawy)

Jako podsuwnicowy wnioskodawca obsługiwał suwnicę transportującą arkusze blach wraz z suwnicowym. Arkusze te miały wymiary 3,2 x 12 metrów. Każdy z arkuszy blachy ważył około 0,5 tony i mógł być rozładowany z wagonu kolejowego albo naczepy ciągnika samochodowego wyłącznie przy pomocy suwnicy z elektromagnesem.

(dowód: zeznania świadków A. N. i K. S. (2) k. 36, 37, k. 38, zeznania wnioskodawcy k. 113, 114, opinia biegłego z zakresu (...) k. 120-130 w aktach sprawy)

Jako oczyszczacz mechaniczny wnioskodawca pracował na linii oczyszczania, na której obsługiwał maszynę prętową do czyszczenia blach. Blacha, przygotowana do trasowania i wycinania elementów do produkcji konstrukcji stalowych, była wprowadzana do maszyny, w której przechodziła przez rozrzutniki, które pobierały śrut i uderzały nim w czyszczoną powierzchnię. Wnioskodawca otwierał i zamykał guzikami maszynę, sypał śrut. Ponadto czyścił maszynę w sytuacji, gdy się zasypała.

(dowód: zeznania świadków A. N. i K. S. (2) k. 36, 37, k. 38, zeznania wnioskodawcy k. 113, 114, opinia biegłego z zakresu (...) k. 120-130 w aktach sprawy)

Prace wykonywane przez wnioskodawcę na stanowisku malarza konstrukcji są pracami w warunkach szczególnych wymienionymi w wykazie A dział III, poz. 72 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (malowanie minią).

Prace wykonywane przez wnioskodawcę na stanowisku robotnika transportowego są pracami w warunkach szczególnych wymienionymi w wykazie A dział III, poz. 86 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (obsługa suwnic).

Prace wykonywane przez wnioskodawcę na stanowisku podsuwnicowego są pracami w warunkach szczególnych wymienionymi w wykazie A dział III, poz. 86 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (obsługa suwnic).

Prace wykonywane przez wnioskodawcę na stanowisku oczyszczacza mechanicznego są pracami w warunkach szczególnych wymienionymi w wykazie A dział III, poz. 80 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (piaskowanie na sucho i śrutowanie wewnątrz komór).

(dowód: opinia biegłego z zakresu (...) k. 120-130 w aktach sprawy)

Wytwórnia (...) w R. nie wystawiła wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczności niesporne)

Przy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1 października 1975 roku do 31 października 1992 roku, łącznie z okresem niekwestionowanym przez organ rentowy, staż pracy wnioskodawcy w takich warunkach wynosi łącznie więcej niż 15 lat.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku

o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązywania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego

pracownikiem (ust. 2). Od dnia 1 stycznia 2013 roku dla nabycia prawa do emerytury wcześniejszej nie jest już natomiast wymagane wcześniejsze rozwiązanie stosunku pracy.

Żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.). Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet

i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udawadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), obecnie rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu (...), ukończył 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i na dzień złożenia wniosku o emeryturę miał rozwiązany stosunek pracy.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie od 9 grudnia 1974 roku do 31 października 1992 roku w Wytwórni (...) w R. Sąd oparł się na zeznaniach świadków A. N. i K. S. (2) oraz zeznaniach samego wnioskodawcy. Z zeznań tych wynika, że wnioskodawca pracował w (...) kolejno na stanowiskach malarza konstrukcji, robotnika transportowego, podsuwnicowego oraz oczyszczacza mechanicznego. Z zeznań powyższych wynika także, jakie konkretnie prace wnioskodawca wykonywał w ww. okresie.

W zeznaniach tych nie ma sprzeczności, są one logiczne i spójne i korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w tym w szczególności z angażami znajdującymi się w aktach osobowych wnioskodawcy. Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania żadnych dowodów, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodności złożonych zeznań.

W celu ustalenia natomiast, czy rodzaj prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie od 9 grudnia 1974 roku do 31 października 1992 roku w Wytwórni (...) w R. (...) to prace w warunkach szczególnych Sąd dopuścił dodatkowo dowód z opinii biegłego z zakresu (...). Biegły ten stwierdził jednoznacznie, iż wszystkie prace wykonywane przez

wnioskodawcę w ww. okresie na stanowiskach malarza konstrukcji, robotnika transportowego, podsuwnicowego oraz oczyszczacza mechanicznego były pracami w warunkach szczególnych wymienionymi w wykazie A: dziale III, poz. 72 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (malowanie minią), dziale III, poz. 86 (obsługa suwnic) oraz dziale III, poz. 80 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (piaskowanie na sucho i śrutowanie wewnątrz komór).

Dodać należy, że okres zatrudnienia od 9 grudnia 1974 roku do 30 września 1975 roku na stanowisku malarza konstrukcji został zaliczony przez ZUS do stażu pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy.

Opinia biegłego, która jest jasna, pełna i szczegółowo uzasadniona, nie została w żaden sposób zakwestionowana przez ZUS w toku postępowania. Podkreślenia wymaga, iż ZUS nie wnioskował o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego, czy też powołanie kolejnego biegłego celem ustalenia spornych okoliczności. Zgodnie zaś z obowiązującą w procesie cywilnym zasadą kontradiktoryjności, to strona winna się wykazać niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opinii biegłego, które dyskwalifikowałyby opinię, bądź ewentualnie uzasadniają powołanie dodatkowych opinii (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 roku, II UK 160/10, LEX nr 786386).

W świetle powyższego zasadne było przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał przez cały okres zatrudnienia w Wytwórni (...) w R. (...), a nie tylko od 9 grudnia 1974 roku do 30 września 1975 roku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w warunkach szczególnych.

W związku z tym, że wykazany przez wnioskodawcę okres pracy w warunkach szczególnych wynosi więcej niż 15 lat, stwierdzić należało, iż spełnia on wszystkie wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.